

7. Linearna regresija

Marko Pirc

5. maj 2009

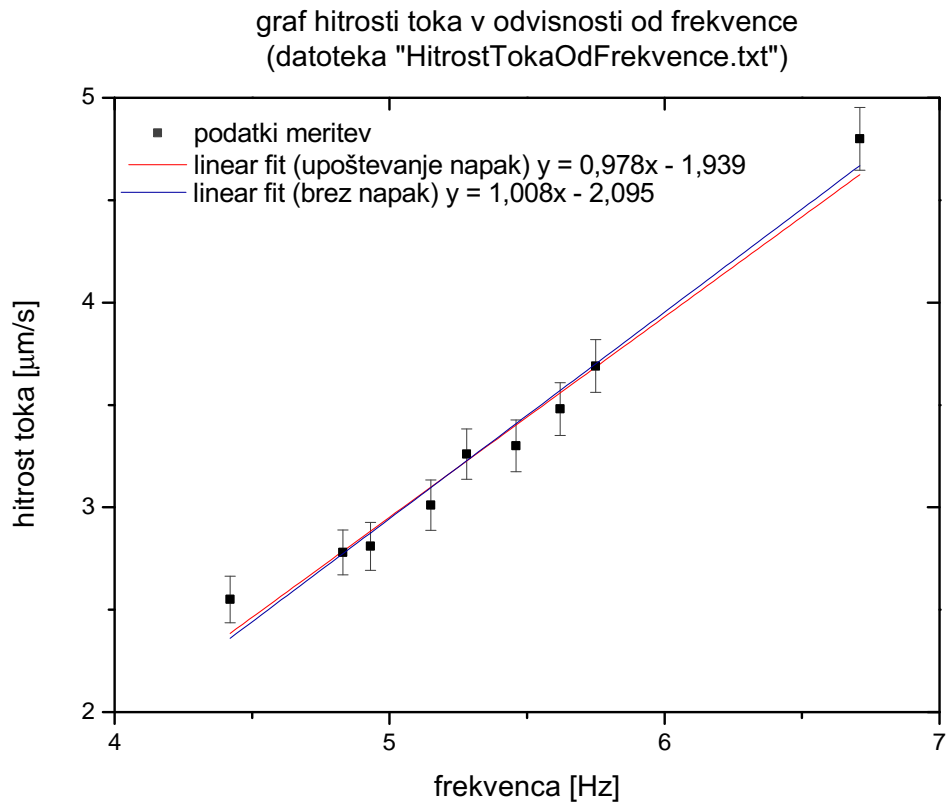
Naloga 1

Navodila

Za meritve¹ v datoteki "HitrostTokaOdFrekvence.txt" (naloga 6.1) določi parametra najboljše premice. Ker so podane napake hitrosti, lahko določiš tudi χ^2 .

Rezultati

Rezultate sem izračunal s programom Origin, kateri ima že vgrajeno funkcijo v meniju Analysis → Fitting → Fit Linear in Residual sum of square, kateri vrne vrednost χ^2 .

¹Blaz Kavčič, Dušan Babič in Igor Poberaj, Mikrofluidično vezje z mikročrpalko, OMF 56 (2009) 1.

Za primerjavo sem naredil fitanje in izračune za oba primera - z in brez upoštevanja napak. Na zgornjem grafu se vidi rahlo odstopanje med premico, fitano z upoštevanjem napak in tisto brez upoštevanja. Rezultat sem preveril tudi s programom **Mathematica** in funkcijo, opisano na spletni strani ROVF, katera mi je dala enake rezultate:

-enačba linearne zveze in vrednost χ^2 z upoštevanjem napak:

$$y = 0,978 \cdot x - 1,939; \quad \chi^2 = 0,086.$$

(Opomba: Če računamo χ^2 po formuli v navodilih dobimo vrednost 5,44 ker tam ni napisano, da je potrebno vsak člen vsote deliti s kvadratom napake!)

-enačba linearne zveze brez upoštevanja napak: $y = 1,008 \cdot x - 2,095$

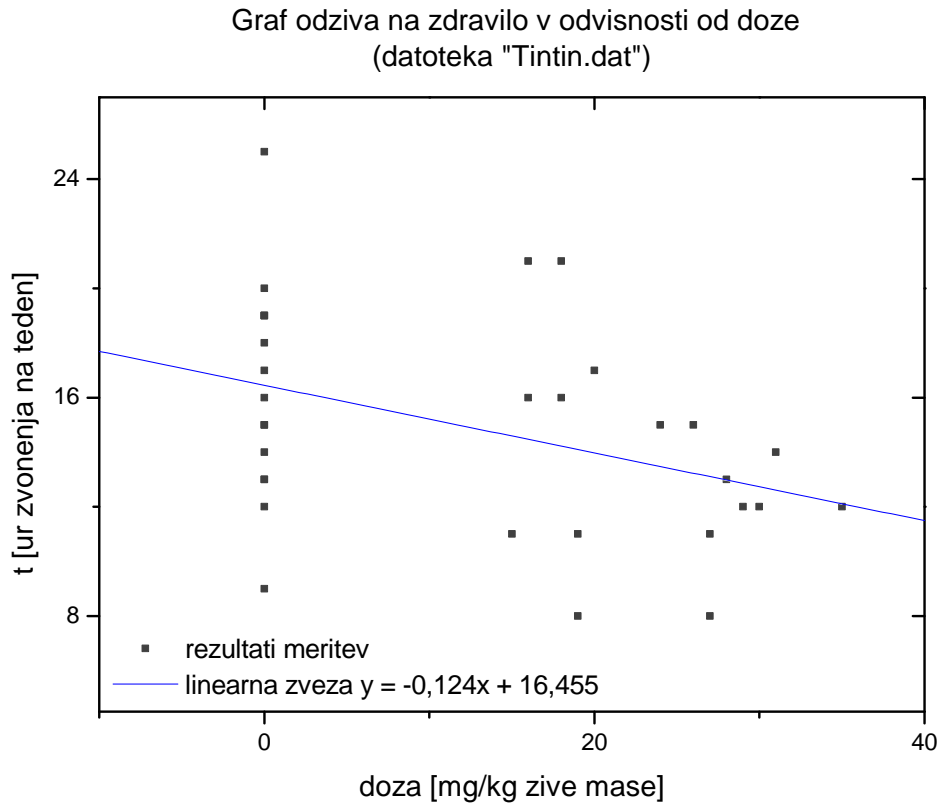
Pri tem je prvi parameter linearne zveze naklonski koeficient k in drugi parameter začetna vrednost n .
Opomba: Vse vrednosti so zaokrožene na tri decimalna mesta.

Naloga 2

Navodila

Skozi oblak podatkov "Tintin.dat" potegni najboljšo premico. Uporabiš lahko kar korelacijske rezultate iz naloge 6.2.

Rezultati

Na zgornji graf nisem narisal primerjalne premice pofitane s programom, saj se popolnoma ujema z izračunano in se je na grafu sploh ne vidi. Za izračun rezultatov pri tej nalogi sem uporabil korelacijske rezultate iz naloge 6.2: $R = -0,394$, $\bar{x} = 12,438$, $\bar{y} = 14,906$, $\sigma_x = 12,672$, $\sigma_y = 4,003$.

Iz tega hitro sledi:

$$k = R \cdot \frac{\sigma_y}{\sigma_x} = -0,124$$

Če vemo, da premica s tem naklonskim koeficientom poteka skozi točko s koordinatami $(\bar{x}, \bar{y})$ lahko preprosto izračunamo začetno vrednost po enačbi:

$$n = \bar{y} - k \cdot \bar{x} = 16,455.$$

Iskana enačba premice je:

$$y = -0,124 \cdot x + 16,455.$$

Naloga 3

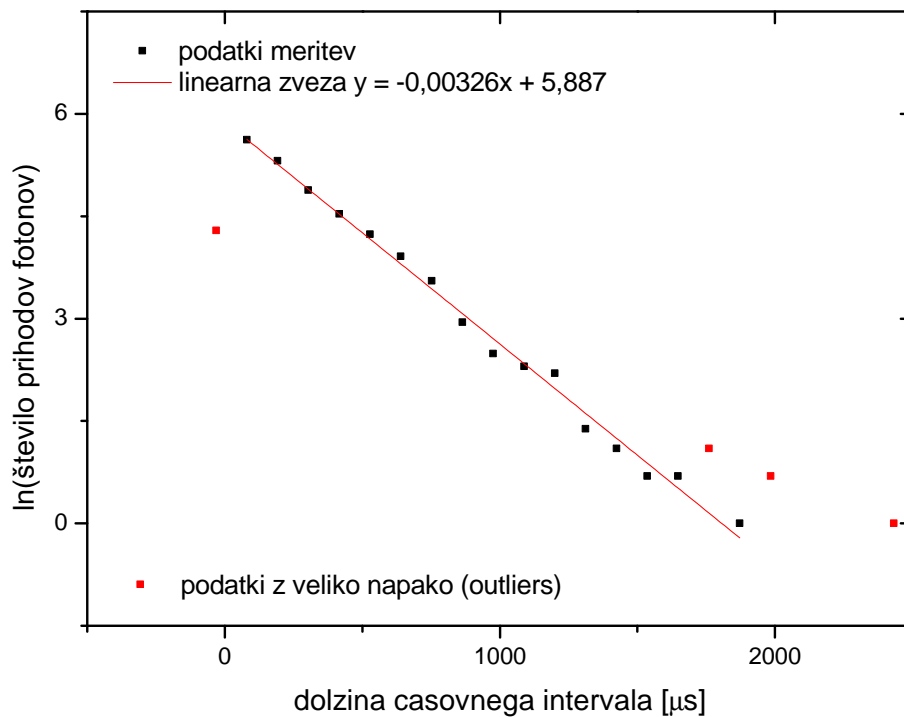
Navodila

Skozi točke v histogramu podatkov "Interval.dat" poskusi potegniti najboljšo eksponentno funkcijo $w = Ae^{-\lambda x}$ ki jo moramo najprej predelati v linearno zvezo. Z logaritmiranjem dobimo $\ln(w) = \ln(A) - \lambda x$. V grafu $y = \ln(w)$ od x sta koeficienta premice $k = -\lambda$ in $n = \ln(A)$. Po teoriji verjetnosti mora biti koeficient λ enak recipročni povprečni vrednosti histograma.

Rezultati

Najprej sem pripravil histogram iz podatkov datoteke "Interval.dat", v katerem sem podatke opredelil v 25 predalčkov (kasneje za preizkus tudi za 5) (program `Origin` in vgrajena funkcija `Frequency Counts`). Nato sem vrednosti na y osi logaritmiral (orodje `Excel`), drugače označil (vrednosti v nadaljnjih izračunih niso upoštewane) vse "outliere", ter dobljeni graf pofital z linearno premico:

histogram prihodov fotonov v detektor v odvisnosti od casovnega intervala med njimi (datoteka "Interval.dat")

Iz česar sledi:

$$k = -\lambda = -0,00326$$

in

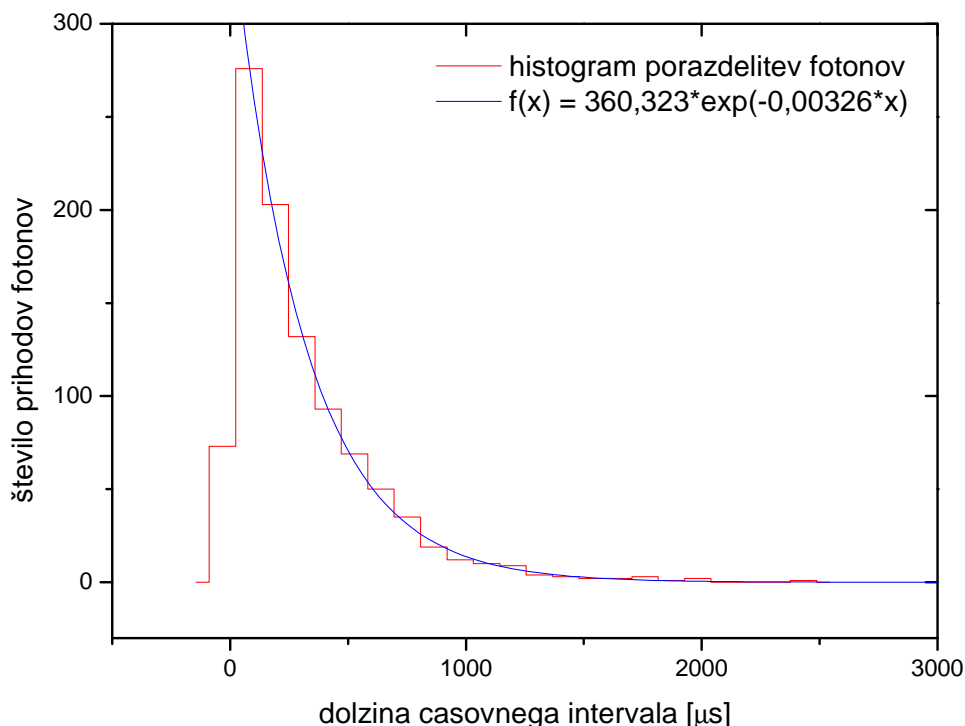
$$n = 5,887 = \ln(A) \longrightarrow A = 360,323.$$

Iskana eksponentna funkcija je torej:

$$w = 360,323 \cdot e^{-0,00326 \cdot x}.$$

Naš histogram z izračunano najboljšo eksponentno funkcijo izgleda:

histogram prihodov fotonov v detektor v odvisnosti od casovnega intervala med njimi (datoteka "Interval.dat")

Komentar: Pravilneje bi bilo, če bi izbral število predalčkov tako, da nebi bila vrednost nobenega 0. To je pri $n=11$. Če bi histogram po predalčenju tudi normiral, bi bila izračunana vrednost λ enaka, drugačna bi bil le koeficient A , kateri funkcijo reztegne ali skrči v smeri y osi.

Dodatek:

Navodilo naloge nas sprašuje tudi o primerjavi med koeficientom λ in povprečno vrednostjo $\bar{y}$ histograma. emo, da se slednjo izračuna kot (delal sem z Excelom in Originom):

$$\bar{y} = \frac{1}{\sum ("BinCenter" \times "RelativeFrequency")}$$

V mojem primeru (25 predalčkov) tako dobljena vrednost λ znasa 0,00321 kar se dobro ujema s prvotno izračunano vrednostjo.

Pogledal sem ujemanje tudi za druge n -je. Za $n=5$ je enačba iskane funkcije:

$$w = 1225,4 \cdot e^{-0,00262 \cdot x}$$

in znaša λ izračunana iz histograma 0,00344 kar je že nekoliko večje od prave vrednosti.

Naloga 4

Navodila

Teorija kemijske kinetike napove za sigmoidno krivuljo iz podatkov "Adrenalin.dat" (naloga 1.1) naslednjo odvisnost $F/F_{max} = c/(a + c)$, kjer pomeni a koncentracijo s polovičnim maksimalnim učinkom. Določi koeficienta F_{max} in a . Pretvori v linearno zvezo - ena pot je uvedba recipročnih spremenljivk $1/F$ in $1/c$, druga pa je uvedba spremenljivke c/F .

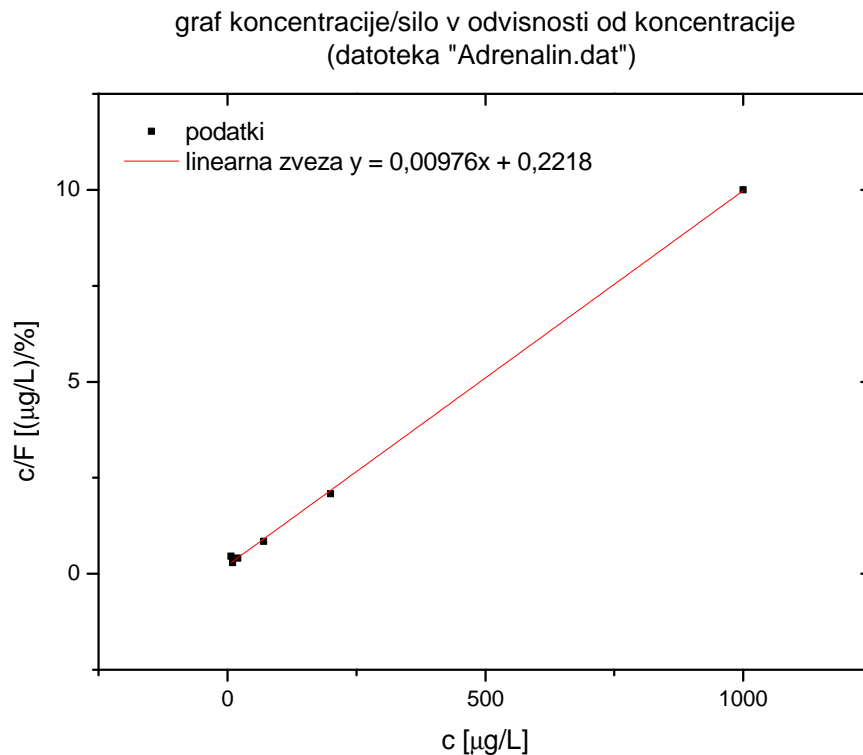
Rezultati

Pri tej nalogi nisem bil najbolj siguren v pravilnost reševanja, saj nam datoteka z meritvami podaja le delež sile v %, ne pa same sile v N . Nalogo sem potem rešil na način kot nam je pri predavanju povedal prof. Kodre. Vse podatke sem si pripravil v programu Excel, narisal ter fital pa z vgrajeno funkcijo v programu Origin. Opomba: Vrednosti F_{max} in a sem izračunal na obe načina, ki sta opisana v navodilih.

(I) uvedba spremenljivke c/F :

$$\frac{F}{F_{max}} = \frac{c}{a + c} \quad \text{preoblikujemo v} \quad \frac{c}{F} = \frac{1}{F_{max}} \cdot c + \frac{a}{F_{max}}.$$

Tako si pripravimo tudi podatke, ter narisemo graf in določimo premico z najboljšim linearnim ujemanjem:

Velja:

$$k = \frac{1}{F_{max}} \quad \longrightarrow \quad F_{max} = 102,46 \text{ N} \quad \text{in} \quad n = \frac{a}{F_{max}} \quad \longrightarrow \quad a = 22,73 \frac{\mu}{L}$$

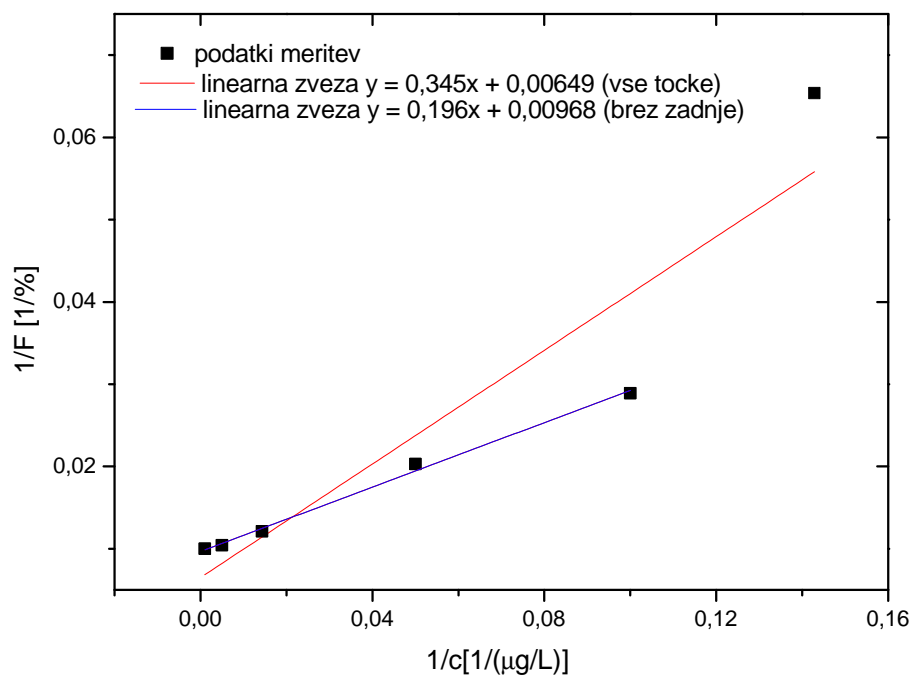
(II) uvedba spremenljivk $1/F$ in $1/c$:

Pri tem načinu naš začetni izraz dobi obliko:

$$\frac{1}{F} = \frac{a}{F_{max}} \cdot c + \frac{1}{F_{max}}$$

Najprej sem si v Excelu ustrezno pripravil podatke, jih narisal in pofital v Originu. Za primerjavo sem naredil dva fita, enega za vse točke in enega brez točk, za katere sem ocenil da preveč odstopajo od linearnega modela (v tem primeru je to zadnja točka):

graf recipročnih vrednosti sile v odvisnosti od koncentracije raztopine
(datoteka "Adrenalin.dat")

kjer velja: $k = \frac{a}{F_{max}}$ in $n = \frac{1}{F_{max}}$

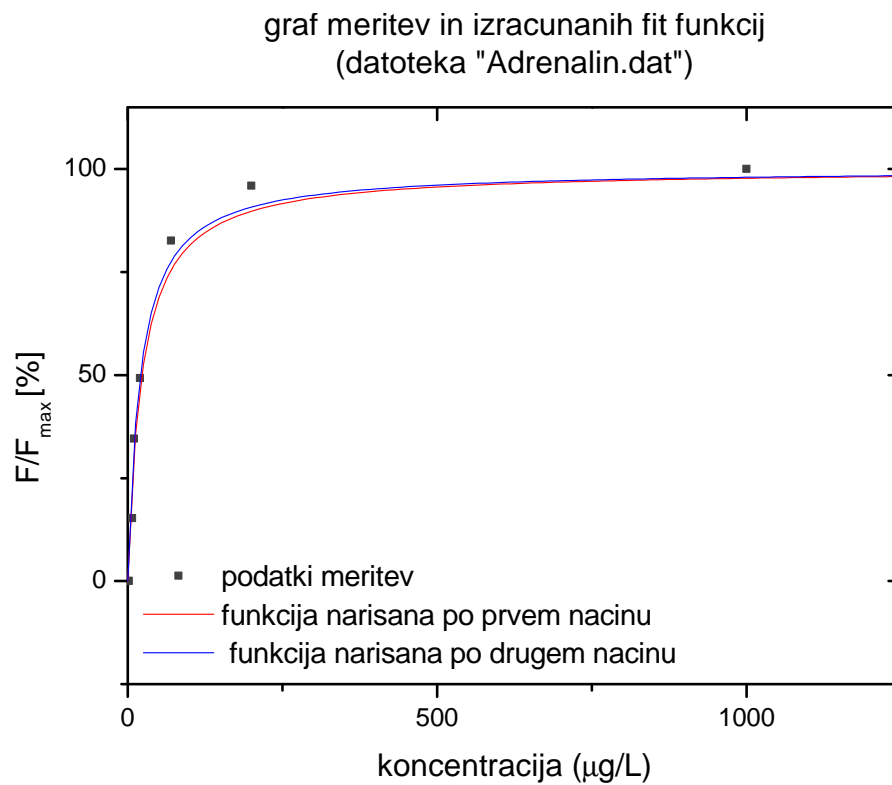
Ko izračunamo F_{max} in a za oba primera fitanja, dobimo:

-uporaba vseh točk: $F_{max} = 154,08 N$ in $a = 53,16 \frac{\mu g}{L}$

-brez "outliersev" (pravilnejši rezultat): $F_{max} = 103,31 N$ in $a = 20,25 \frac{\mu g}{L}$

Komentar: Vidi se, da je pravi način tisti, pri katerem sem odstranil zadnjo točko (ki je izjemno odstopala). Tako dobljeni rezultati se zelo dobro ujema z rezultati dobljenimi s prvim načinom.

Graf naše funkcije izračunane po obeh načinih v primerjavi z originalnimi podatki izgleda nekako takole:

Funkcija v parih točkah nekoliko odstopa (verjetno ker nisem upošteval nekaj točk), še boljše ujemanje pa se vidi če ga narisemo v logaritemski skali.